

Adam Adamandy Kochański

[nauczyciel](#)

[mechanik](#), [fizyk](#), [astronom](#), [filozof](#), [matematyk](#), [jezuita](#), [uczeń](#)

Ur. 5.8.1631, Ziemia dobrzyńska

Zm. 17.5.1700, Cieplice (Czechy)

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Do [Towarzystwa Jezusowego](#) wstąpił 24 sierpnia 1652 roku w [Wilnie](#).

Początkowo uczył się w [kolegium jezuickim](#) w [Toruniu](#), potem odbył studia [filozoficzne](#) na [Akademii Wileńskiej](#) w 1654 roku. Studiował tam do 1655 roku, ale podczas wojen szwedzkich [opuścił](#) kraj i ukończył kurs [filozofii](#) w [Molsheim](#) (1656-1658). Studiował potem [teologię](#) w [Moguncji](#) (1661-1664).

Etapy kariery dot. edukacji

Dość szybko okazał swój talent do przedmiotów ścisłych, w szczególności do [matematyki](#), którą wykładał w [kolegiach jezuickich](#) całej Europy: w [Moguncji](#) (1657-1664), w [Bambergu](#) (1665-1666), we [Florencji](#) (1666-1670), na [Uniwersytecie Karola-Ferdynanda](#) w [Pradze](#) (1670-1672), na [Akademii](#) w [Ołomuńcu](#) (1672-1676), we [Wrocławiu](#) (1676-1679) oraz w [Wilnie](#) (1679).

Po powrocie do kraju wykładał [matematykę](#) w [Warszawie](#) (1680-1695) oraz został dworskim matematykiem, bibliotekarzem, zegarmistrzem oraz kapelanem króla [Jana III Sobieskiego](#) (1680-1697). Został także nauczycielem królewicza [Jakuba](#), a następnie [Aleksandra](#) i [Konstantego](#) Sobieskich.

Był pierwszym polskim matematykiem, który poznał zasady rachunku różniczkowego i całkowego. Jego europejska sława matematyczna przyniosła mu uznanie oraz szacunek Jana Heweliusza oraz Gottfrieda Wilhelma Leibniza, z którymi żywo korespondował.

Fakty z życia osobistego

Żył w [XVII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Adam Adamandy Kochański, *Analecta mathematica*, wyd. przy: K. Schott *Cursus mathematicus*, Würzburg, 1661.
2. Adam Adamandy Kochański, *Mirabilia chronometrica*, wyd. jako IX księga dzieła K. Schotta, *Technica curiosa sive Mirabilia artis*, Moguncja.
3. Adam Adamandy Kochański, *(Solutio theorematum...; Consideratio speciminis Libri de momentis gravium authore J. F. V. Lucensi; Considerationes et observationes physico-mathematicae circa diurnam telluris vertiginem...; Grammaticae rationes cyclometricae ad usus mechanicos; Novum genus perpendiculari pro horologii*

- rotatis...; Considerationes quaedam circa quadrata et cubos magicos, nec non aliquos problemata...; Mensurae universales magnitudinum ac temporum; Mercurii in sole anno 1690... visi observationes*, wyd. *Acta Eruditorum*, Lipsk, 1681-1696.
4. Adam Adamandy Kochański, *Observationes Cyclometricae ad facilitandam Praxin accomodatae*, wyd. *Acta Eruditorum*, Lipsk, 1685.
  5. Adam Adamandy Kochański, *Analecta Mathematica, sive theoreses mechanicae novae. De natura machinarum fundamentalium, et novo motionum machinalium principio universali ut unico, nec non de motus artificiali perpetui possibilitate.*, Bamberg, 1677.
  6. *Korespondencja Kochańskiego i Leibniza*, wyd. S. Dickstein, *Prace Matematyczno-Fizyczne*, t. 12 (1901) – t. 13 (1902).
  7. S. Dobrzycki, *Deux lettres inédites de Leibniz à Kochański*, *Organon* 4, 1967.
  8. A. Siemiginowska, *Correspondance entre Kochański et Hevelius*, *Organon* 14, 1978.

Przedmiotowa

1. L. Stein, *Leibniz und Spinoza. Ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte der Leibnizischen Philosophie*, Lipsk, 1890.
2. M. Krajewski, *Dobrzyński słownik biograficzny*, Włocławek, 2002.
3. I. Čornejová, A. Fechtnerová, *Životopisný slovník pražské univerzity. Filozofická a teologická fakulta 1654-1773*, Praha, 1986.
4. E. Elter, *Adam Kochański T. J. najwybitniejszy przedstawiciel Polski na europejskim terenie naukowym u schyłku XVII w.*, Rzym, 1954.
5. S. Domoradzki, Z. Pawlikowska-Brożek, D. Węglowska, *Słownik biograficzny matematyków polskich*, Tarnobrzeg, 2003.
6. B. Lisiak, *Adam Adamandy Kochański (1631-1700). Studium z dziejów filozofii i nauki w Polsce XVII wieku*, Kraków, 2005.
7. Z. Pawlikowska-Brożek, *Adam Adamandy Kochański i jego prace matematyczne*, *Wiadomości Matematyczne*, 11, 1969.
8. D. Döring, *Der Briefwechsel zwischen Gottfried Kirch und Adam A. Kochański 1680 bis 1694. Ein Beitrag zur Astronomiegeschichte in Leipzig und zu den deutsch-polnischen Wissenschaftsbeziehungen*, Berlin, 1997.
9. J. Dianni, *Kochański Adam Adamandy*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 13, Wrocław, 1967-1968, s. 131-133.